

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

21.5.2008

B6-0240/2008 }
B6-0254/2008 }
B6-0255/2008 }
B6-0256/2008 }
B6-0257/2008 }
B6-0258/2008 } RC1

RESOLUTSIOONI ÜHISETTEPANEK

Vastavalt kodukorra artikli 115 lõikele 5 esitanud

- Jürgen Schröder, Laima Liucija Andrikienė, Colm Burke, Filip Kaczmarek, Tunne Kelam, Eija-Riitta Korhola, Bernd Posselt, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Ria Oomen-Ruijten ja Michael Gahler fraktsiooni PPE-DE nimel,
- Pasqualina Napolitano, Glenys Kinnock, Ana Maria Gomes, Marie-Arlette Carlotti, Josep Borrell Fontelles ja Emilio Menéndez del Valle fraktsiooni PSE nimel,
- Thierry Cornillet, Marco Cappato, Marielle De Sarnez, Johan Van Hecke ja Marios Matsakis fraktsiooni ALDE nimel,
- Hélène Flautre, Frithjof Schmidt, Margrete Auken, Mikel Irujo Amezaga, Raül Romeva i Rueda ja Jean Lambert fraktsiooni Verts/ALE nimel,
- Ryszard Czarnecki, Adam Bielan, Mieczysław Edmund Janowski ja Eoin Ryan fraktsiooni UEN nimel,
- Vittorio Agnoletto fraktsiooni GUE/NGL nimel,

asendades järgmiste fraktsioonide esitatud resolutsiooni ettepanekuid:

- PSE (B6-0240/2008)
- Verts/ALE (B6-0254/2008)
- GUE/NGL (B6-0255/2008)
- PPE-DE (B6-0256/2008)
- UEN (B6-0257/2008)

RC\724799ET.doc

PE401.573v01-00}
PE407.448v01-00}
PE407.449v01-00}
PE407.450v01-00}
PE407.451v01-00}
PE407.452v01-00} RC1

ET

ET

– ALDE (B6-0258/2008)

Sudaan ja Rahvusvaheline Kriminaalkohus (ICC)

RC\724799ET.doc

PE401.573v01-00}
PE407.448v01-00}
PE407.449v01-00}
PE407.450v01-00}
PE407.451v01-00}
PE407.452v01-00} RC1

ET

Euroopa Parlamendi resolutsioon Sudaani ja Rahvusvahelise Kriminaalkohtu (ICC) kohta

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma eelnevaid resolutsioone Sudaani kohta;
 - võttes arvesse Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuuti ja selle jõustumist 1. juulil 2002. aastal;
 - võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1593 vastuvõtmist 31. märtsil 2005. aastal;
 - võttes arvesse nõukogu 2007. aasta detsembri ja 2008. aasta jaanuari järeldusi Sudaani/Darfuri kohta;
 - võttes arvesse eesistujariigi poolt Euroopa Liidu nimel tehtud avaldust Darfuri/Sudaani küsimuse Rahvusvahelise Kriminaalkohtusse suunamise aastapäeva puhul, mis võeti vastu 31. märtsil 2008. aastal;
 - võttes arvesse Sahharovi auhinna määramist 2007. aastal Salih Mahmoud Osmanile, Sudaanis Darfuri piirkonnas töötavale inimõiguste küsimustele spetsialiseerunud juristile tema püüdluste eest saavutada õiglust Darfuri kodusõja ohvrite jaoks;
 - võttes arvesse suure grupi valitsusväliste organisatsioonide algatatud kampaaniat „Õiglus Darfurile”, mille eesmärgiks on sundida Sudaani tegema Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga koostööd ja täitma kohtu arreteerimiskäsku;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 115 lõiget 5,
- A. arvestades, et julgeolekuolukord Sudaanis on jätkuvalt väga ebakindel ning mässuliste liikumiste ja valitsusvägede vahel on aset leidnud tõsiseid kokkupõrkeid, mis mõjutavad humanitaaroperatsioone;
- B. olles sügavalt šokeeritud sadade tuhandete meeste, naiste ja laste kannatustest, keda on Darfuri konflikti käigus pekstud, tapetud, vägistatud, kodust lahkuma sunnitud ja muul moel ohvriks muudetud, ning märkides, et olukord on alates 2003. aastast halvenenud ning vahettegematud õhurünnakud tsiviilelanikele jätkuvad;
- C. arvestades, et ÜRO doktriin „kohustus pakkuda kaitset” näeb ette, et kui „on ilmne, et riigivõimud ei suuda oma elanikkonda kaitsta, on teistel kohustus pakkuda vajalikku kaitset;
- D. arvestades, et ÜRO Julgeolekunõukogu pöördus 2005. aasta märtsis Darfuri olukorra küsimuses Rahvusvahelise Kriminaalkohtusse, misjärel algatati uurimine;
- E. arvestades, et Sudaan on allkirjastanud Rooma statuudi, millega loodi 2002. aastal Rahvusvaheline Kriminaalkohtu, kuid ei ole seda ratifitseerinud;
- F. arvestades, et Sudaani valitsus on ÜRO liikmena kohustatud tegema Rahvusvahelise

Kriminaalkohtuga koostööd, nagu näeb ette resolutsioon 1593, mille Julgeolekunõukogu võttis vastu kooskõlas ÜRO põhikirja VII peatükiga;

- G. olles sügavalt jahmunud tõsiasi, et alates arreteerimiskäskude väljaandmisest on Sudaani valitsus korduvalt keeldunud tegemast Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga koostööd ning on korduvalt eiranud kohust ja rahvusvahelist üldsust;
- H. arvestades, et 2007. aasta aprillis väljastas Rahvusvaheline Kriminaalkohus arreteerimiskäsud Sudaani endise siseministri Ahmad Haruni ja endise Janjaweedi relvarühmituse juhi Ali Muhammad Ali Abd-Al-Rahmani kohta, keda tuntakse ka Ali Kushaybi nime all, tuginedes 51 sõjakuriteole ja inimsusevastasele kuriteole;
- I. arvestades, et Ahmad Harun on praegu humanitaarminister ning vastutab seega tema enda poolt väidetavalt toime pandud kuritegude ohvrite heaolu eest, samuti suhete eest rahvusvaheliste rahukaitsejõududega (UNAMID); arvestades, et ta määrati ka inimõiguste alaste kaebustega tegeleva valitsuskomisjoni juhiks; ning arvestades, et Ali Kushayb – kes oli Sudaanis teiste süüdistuste alusel vahi all, kui arreteerimiskäsud välja anti – vabastati 2007. aasta oktoobris vangist vaatamata sellele, et Rahvusvaheline Kriminaalkohus teda taga otsis;
- J. arvestades, et prokuratuur andis ÜRO Julgeolekunõukogule 2007. aasta juunis ja ka sama aasta detsembris teada Sudaani valitsuse keeldumisest ja soovimatusest teha kohtuga koostööd ning märkis, et Ahmad Haruni ja Ali Kushaybi arreteerimiseks ja üleandmiseks ei ole astunud mingeid samme;
- K. märkides, et 5. juunil 2008. aastal annab Rahvusvahelise Kriminaalkohtu peaprokurör Luis Moreno Ocampo seitsmendat korda ÜRO Julgeolekunõukogule aru uurimise edenemise kohta Darfuris ning Sudaani ametivõimude koostöövalmiduse kohta;
- L. toetades otsustavalt Rahvusvahelist Kriminaalkohust selles otsustavas pöördepunktis kohtu töös ning olles täiesti veendunud, et Darfuris toime pandud hirmsate kuritegude kavandajate ja täideviijate karistamatusele lõpu tegemine on Darfuri konflikti lahendamisel oluline tegur;
- M. arvestades, et 10.–11. mail ründasid Õigluse ja Võrdsuse Liikumise (JEM) mässulised Omdurmani Khartoumi lähedal, mis tõi kaasa vähemalt 200 ohvrit;
- N. arvestades, et 20. mail, pärast nädal varem toimunud esimest kokkupõrgete lainet, puhkesid Sudaani armee ja Sudaani rahvavabastusarmee (SPLA) vahel ägedad lahingud Abyeis, naftarikas linnas, mida nii põhi kui ka lõuna enda omaks peavad, mistõttu oli kodudest sunnitud lahkuma ÜRO andmetel 30 000 kuni 50 000 inimest, ning inimkaotuste arv ei ole veel teada;
- O. arvestades, et 4. mail pommitasid Sudaani armee lennukid Põhja-Darfuris tsiviilsihtmärke, mistõttu 12 tsiviilisikut hukkus;
- P. arvestades, et Sudaani konflikt on toonud praeguseks kaasa umbes 300 000 ohvrit (ÜRO äsjasel hinnangul) ja 2,5 miljonit riigi sees ümberasustatud isikut ja põgenikku, ning

RC\724799ET.doc

PE401.573v01-00}
PE407.448v01-00}
PE407.449v01-00}
PE407.450v01-00}
PE407.451v01-00}
PE407.452v01-00} RC1

arvestades, et ebakindlus Darfuri piirkonnas suureneb;

- Q. arvestades, et Aafrika Liidu / ÜRO Darfuri hübriidoperatsioonil on koha peal ikka vaid ligikaudu 7500 sõdurit ja vähem kui 2 000 politseinikku, ehkki heaks on kiidetud kuni 26 000-liikmelise väekontingendi saatmine,
1. mõistab teravalt hukka Sudaani jätkuva suutmatuse teha koostööd Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga ja vahistada ning anda Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule üle Ahmad Harun ja Ali Kushayb, samuti rahvusvahelisele humanitaarõiguse järgsete kohustuste täitmatajätmise, mis näitab sadade tuhandete ohvrite ja nende perede ning konflikti puhkemisest saati miljonite kodust lahkuma sunnitud inimeste nahaalset eiramist;
 2. nõuab tungivalt, et Sudaani valitsus ratifitseeriks Rahvusvahelise Kriminaalkohtu statuudi ja järgiks ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1593, teeks Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga tingimusteta koostööd ja tagaks Darfuri piirkonnas toime pandud sõjakuritegude ning inimsusevastaste kuritegude piisava ja tõhusa uurimise ning kurjategijate vastutuselevõtmise;
 3. nõuab tungivalt, et Khartoumi ametivõimud arreteeriks viivitamata ja annaksid üle Rahvusvahelise Kriminaalkohtu kaks kahtlusosalust, et teha kohe lõpp karistamatuse tsüklile Darfuris, ning teeksid koostööd Rahvusvahelise Kriminaalkohtu edasiste uurimiste asjus Darfuris;
 4. palub üldasjade ja välissuhete nõukogul 16.–17. juunil ning Euroopa Ülemkogul 19.–20. juunil arutada prokuröri aruannet ning astuda samme, võtmaks ELi eesmärgistatud karistusmeetmeid selgelt määratletud grupi Sudaani ametnike suhtes, kes kannavad vastutust selle eest, et Sudaan on keeldunud koostööst Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga, sealhulgas:
 - külmutada ja arestida nende isikute vara, kes takistavad koostööd Rahvusvahelise kriminaalkohtuga, samuti määrata kindlaks ja võtta sihikule Rahvuskongressi parteiga (suurim valitsuspartei) seotud ettevõtete *offshore*-varad, mis on Darfuri mässuliste rahastamise peamine kanal;
 - meetmed, millega keelatakse ligipääs ELi pankadele mis tahes finantstehinguteks või makseteks nende isikute poolt või nende nimel;
 - meetmed, millega tõkestatakse äri- ning muud majandus- või kaubandussuhted nende isikute või nende kontrollitava mis tahes juriidilise isiku või ettevõtte ja Euroopa ettevõtete vahel, pöörates erilist tähelepanu naftatoodete sektorist saadavale kasumile;
 5. nõuab tungivalt, et ELi liikmesriigid ja kandidaatriigid, kes on esindatud ÜRO Julgeolekunõukogus, st Belgia, Horvaatia, Itaalia, Prantsusmaa ja Ühendkuningriik, võtaksid prokuröri infotunnis 5. juunil resoluuksi positsiooni vastavalt ELi ühisele seisukohale Rahvusvahelise Kriminaalkohtu küsimuses, ning reageeriks prokuröri uurimistulemustele asjakohaselt, nõudes, et Sudaan järgiks viivitamata ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1593 ning täidaks kohtu nõudmisi;
 6. kutsub kõiki teisi ÜRO Julgeolekunõukogus esindatud riike üles toetama samuti kõiki

koostööndudeid, mida Rahvusvahelise Kriminaalkohtu prokurör kohtu nimel esitab, ning palub eriti Hiinal, Venemaal, Lõuna-Aafrikal ja Liibüal järgida omaenda sõnu Julgeolekunõukogu resolutsioonis 1593 ning mitte tõkestada Julgeolekunõukogu tegevust 5. juunil;

7. nõuab tungivalt, et ELi liikmesriigid ja ÜRO Julgeolekunõukogu nõuaksid, et ÜRO Julgeolekunõukogu mai lõpus toimuva Khartoumi-visiidi juhistes nimetataks eraldi karistamatust ja Rahvusvahelise Kriminaalkohtu arreteerimiskäsku;
8. kutsub ELi liikmesriike ja Euroopa Komisjoni üles tagama, et nende arenguabi Sudaanile ei saadetakse Ahmad Haruni humanitaarministeeriumi kaudu ning nõuab tungivalt, et doonorriigid avaldaksid Sudaani valitsusele ametlikult survet Ahmad Haruni ametist kõrvaldamiseks;
9. kutsub ELi üles avaldama Hiinale survet ühineda rahvusvahelise üldsuse jõupingutustega konflikti lõpetamiseks ning kasutada oma märkimisväärset mõju Sudaani valitsusele kui peamine naftamüügist saadavate sissetulekute tagaja; nõuab tungivalt, et Hiina lõpetaks relvade tarnimise Sudaani;
10. kutsub Aafrika Liitu ja Araabia Liigat üles tegelema aktiivselt olukorraga Darfuris, avaldades Sudaani valitsusele survet koostöö tegemiseks prokuratuuriga praeguste ja tulevaste uurimiste küsimuses, ning kutsub ELi eesistujariiki üles lülitama Sudaani koostöö Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga peamiste partneritega, nagu Hiina, USA, Aafrika Liit ja Araabia Liiga, peetavate poliitiliste dialoogide ja tippkohtumiste päevakorda;
11. kutsub nõukogu ja komisjoni üles teavitama Euroopa Parlamenti regulaarselt oma käimasolevast ja tulevasest tegevusest, mille eesmärgiks on sundida Sudaani valitsust koostööle Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga, ning kohustub olema selles küsimuses informeeritud ja kasutama kõiki võimalusi selle teema tõstatamiseks Sudaani ametivõimude ja teiste partneritega;
12. mõistab hukka JEMi mässuliste rünnakud Omdurmanis 11.–12. mail, samuti 4. mai õhurünnakud Põhja-Darfuris, milles hukkus 12 inimest, 30 sai haavata ja hävisid kool, veeseadmestik ning turg;
13. väljendab tõsist muret uute lahingute pärast Sudaani armee ja SPLA vahel Abyeis, mis suurendavad humanitaarabi vajadusi, takistavad humanitaaroperatsioone ning võivad ohustada 2005. aasta rahulepet;
14. mõistab hukka rahu ja relvarahu mis tahes rikkumise mis tahes osapoole poolt ning eriti igasuguse vägivalda, mis on suunatud tsiviilelanikkonna vastu ning mille sihtmärgiks on humanitaarabi;
15. kutsub Sudaani ametivõime, eriti rahvusliku ühtsuse valitsust üles andma oma täielikku toetust Aafrika Liidu / ÜRO Darfuri hübriidoperatsiooni tõhusale käivitamisele ning toetama kõiki jõupingutusi tugevdada stabiilsust ja luua turvaline keskkond;

RC\724799ET.doc

PE401.573v01-00}
PE407.448v01-00}
PE407.449v01-00}
PE407.450v01-00}
PE407.451v01-00}
PE407.452v01-00} RC1

16. rõhutab veelkord, et püsiv rahu ei ole võimalik ilma kohtumõistmiseta tõsiste kuritegude üle; kutsub ELi vaatlejaid üles rõhutama rahukõnelustel, kui tähtis on teha lõpp karistamatusele, et edendada Sudaanis õigusriigi põhimõtete ja inimõiguste jätkusuutlikku austamist;
17. kutsub Sudaani valitsust ja kõiki relvastatud rühmitusi üles tunnustama inimõigusi ja rahvusvahelist humanitaarõigust, hoidudes valimatutest tsiviilelanike vastu suunatud rünnakutest, s.h naiste vastu suunatud seksuaalne vägivald;
18. kutsub kõiki konflikti kaasatud pooli üles hoiduma alla 18-aastaste lapssõdurite värbamisest ja kasutamisest ning kutsub Sudaani ametivõime üles kaitsma ümberasustatud lapsi, eriti saatjata alaealisi, nagu seda näevad ette vastavad konventsioonid;
19. kutsub kõiki kolmandaid osapooli üles lõpetama relvade eksport selle piirkonna konflikti mis tahes osapooltele ning nõudma suhetes Sudaaniga inimõiguste, rahvusvahelise rahu ja julgeoleku austamist;
20. on mures kuulduste pärast massiliste arreteerimiste kohta Khartoumis pärast mässuliste rünnakut; tuletab Sudaani valitsusele meelde tema kohustusi inimõiguste ja rahvaste õiguste Aafrika harta järgi, mis sätestab muu hulgas, et kedagi ei tohi omavoliliselt vahistada või kinni pidada ning igal inimesel on õigus kaitsele ja õigusemõistmisele mõistliku aja jooksul;
21. nõuab tungivalt, et ELi eriesindaja Sudaanis võtaks vastavalt oma mandaadile ja ELi ühisele seisukohale Rahvusvahelise Kriminaalkohtu küsimuses ennetava rolli ja kasutaks kõiki võimalusi tõstatada Sudaani läbirääkijate ja muude partneritega küsimus vajadusest arreteerida viivitamata ja anda üle Ahmad Harun ja Ali Kushayb ning teha koostööd Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga, ning palub eriesindajal teavitada regulaarselt teisi ELi institutsioone sündmuste arengust selles küsimuses;
22. väljendab sügavat muret tõsiste puudujääkide pärast UNAMIDI ressurssides ning kutsub Aafrika Liidu liikmesriike ja rahvusvahelist üldsust üles suurendama oma panust, et võimaldada kiiresti täiendavate sõjaväelaste ja varustuse saatmist Darfuri;
23. nõuab tungivalt, et Sudaani valitsus peaks kinni oma lubadusest järgida moratooriumit kõikide humanitaartöötajate piirangutele ja takistustele; rõhutab, et vägivalda ägenemine viimastel kuudel on mõjutanud ka humanitaarabi operatsioone, kuna bandiitide ja röövliite tõttu on kaduma läinud abi tagavarasid, mis on sundinud toiduabi agentuure vähendada poole võrra oma toiduratsioone enam kui kolmele miljonile puuduskannatavale isikule Darfuris;
24. kutsub ELi ja teisi rahvusvahelisi osalisi üles võtma asjakohaseid meetmeid kõikide vägivalda toimepanijate suhtes, kes rikuvad vaherahu või ründavad tsiviilisikuid, rahuvälvajaid või humanitaarabioperatsioonide läbiviimist, ning võtma vajalikke meetmeid karistamatuse lõpetamiseks;
25. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, ELi eriesindajale Sudaanis, Sudaani valitsusele, ELi liikmesriikide ja ÜRO Julgeolekunõukogu liikmesriikide valitsustele, Aafrika Liidu institutsioonidele, Araabia Liiga institutsioonidele

ja Rahvusvahelise Kriminaalkohtu prokuröridele.

RC\724799ET.doc

PE401.573v01-00}
PE407.448v01-00}
PE407.449v01-00}
PE407.450v01-00}
PE407.451v01-00}
PE407.452v01-00} RC1

ET